

**FIGHT AGAINST MARITIME TERRORISM, SMUGGLING,
AND ILLEGAL DRUG TRAFFICKING**

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-527-3-23>

**COUNTERING TERRORISM, SMUGGLING
AND DRUG TRAFFICKING AT SEA**

**ПРОТИДІЯ ТЕРОРИЗМУ, КОНТРАБАНДІ ТА НЕЗАКОННОМУ
ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН НА МОРІ**

Poliakov Yevhen Valentynovych

*Doctor of Philosophy,
Associate Professor, Police Colonel,
Associate Professor of the Department
of Operational and Investigative
Activities,
Odesa, Ukraine*

Поляков Євген Валентинович

*кандидат юридичних наук, доцент,
полковник поліції
доцент кафедри оперативно-розшукової
діяльності
Одеський державний університет
внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Boychenko Viktoriia Yuriivna

*Student of higher education
Educational scientific institute
for the training of specialists
for criminal police units
of the National Police of Ukraine
Odesa State University
of Internal Affairs
Odesa, Ukraine*

Бойченко Вікторія Юріївна

*здобувачка вищої освіти
навчально-наукового інституту
підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції
Одеський державний університет
внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

У сучасних умовах війни в Україні проблема контрабанди та незаконного обігу наркотиків на морі набуває особливої актуальності. Зростання військової нестабільності, ослаблення контрольних функцій держави та зміни в геополітичній ситуації створюють сприятливі умови для міжнародних злочинних угруповань, що використовують морські шляхи для контрабанди наркотиків та інших заборонених товарів. Це не тільки загрожує національній безпеці, але й має серйозні наслідки для громадського здоров'я, економіки та боротьби з організованою злочинністю. Враховуючи значну роль морських перевезень для постачання стратегічних ресурсів та гуманітарної допомоги, важливо

удосконалювати систему протидії цим злочинним схемам в умовах війни.

Боротьба з тероризмом, контрабандою та незаконним обігом наркотиків на морі є одним з важливих напрямків роботи правоохоронних органів України, особливо в умовах збройного конфлікту. Заходи з протидії цим загрозам передбачають комплексний підхід, який включає як профілактичні, так і репресивні дії, спрямовані на забезпечення національної безпеки, збереження громадського порядку та захист інтересів держави. Враховуючи важливість морських перевезень для економіки країни та міжнародної безпеки, боротьба з такими злочинами потребує чіткої координації між різними державними службами та міжнародними партнерами.

Одним із основних органів, що займаються боротьбою з тероризмом на морі, є Національна поліція України, зокрема її підрозділ – кримінальна поліція, що здійснює координацію дій з іншими правоохоронними органами. Згідно з Законом України «Про боротьбу з тероризмом» (ст. 9), поліція разом з іншими органами державної влади відповідає за розкриття та припинення терористичних актів, а також за протидію терористичним групам, що можуть використовувати морські шляхи для транспортування небезпечних вантажів або реалізації своїх цілей. Одним з таких напрямів є контроль за перевезенням зброї, вибухових матеріалів та наркотиків через порти та поромні переправи.

Крім того, боротьба з контрабандою на морі є важливим елементом національної безпеки. Українські митні органи, зокрема Державна митна служба України, здійснюють постійний контроль за морськими портами та перевезеннями, щоб запобігти нелегальним перевезенням товарів, зокрема наркотичних засобів. Відповідно до Закону України «Про митну справу» (ст. 336), митні органи мають право проводити огляди суден, вантажів та осіб на кордонах для виявлення контрабандних товарів. У разі виявлення порушень, митники спільно з поліцією здійснюють арешт товарів і осіб, а також проводять розслідування для встановлення злочинних мереж.

До заходів боротьби з незаконним обігом наркотиків на морі належить також активна взаємодія між Національною поліцією, Службою Безпеки України та іншими суб'єктами оперативно-розшукової діяльності, такими як Державна прикордонна служба України. Згідно з Положенням про Державну прикордонну службу України, органи охорони державного кордону здійснюють контроль за судноплавними шляхами, що проходять через територіальні води України. За допомогою технічних засобів, таких як радіолокаційні системи та спеціалізовані прилади для виявлення контрабанди, прикордонники проводять інспекцію суден, що можуть бути залучені до

незаконного перевезення наркотичних засобів. Важливим аспектом є використання міжнародного досвіду у боротьбі з наркотрафіком, що включає участь України в міжнародних організаціях, таких як Міжнародна морська організація і Програма ООН з боротьби з наркотиками і злочинністю.

З метою ефективної боротьби з тероризмом та контрабандою на морі, Україна активно співпрацює з іншими державами, зокрема через механізми міжнародного правового співробітництва. У рамках угод з країнами ЄС, США та іншими партнерами, Україна здійснює спільні операції для виявлення та припинення незаконних дій у морських акваторіях. Закони, такі як «Про міжнародне право боротьби з тероризмом» (ст. 10), передбачають обов'язковість виконання міжнародних угод у сфері боротьби з тероризмом і незаконним обігом наркотиків, що включає екстрадицію правопорушників, обмін інформацією та проведення спільних розслідувань.

Важливим елементом боротьби є використання спеціалізованих технічних засобів і кораблів для патрулювання акваторій і виявлення порушень. Для цієї мети Україна розвиває свої морські сили та надає підтримку міжнародним зусиллям через участь у багатонаціональних військово-морських навчаннях. Відповідно до Положення про Збройні Сили України та Національну гвардію України, ці органи мають право на взаємодію з цивільними правоохоронними структурами при здійсненні операцій, спрямованих на боротьбу з тероризмом і незаконною діяльністю на морі.

Не менш важливою є робота щодо профілактики та підвищення рівня безпеки на морі серед населення. В рамках інформаційно-просвітницьких кампаній, Національна поліція України та митні органи проводять навчання та тренінги, спрямовані на підвищення обізнаності щодо загроз тероризму та контрабанди. Згідно з національними стандартами та міжнародними вимогами, кожен співробітник правоохоронних органів повинен бути навчений методам реагування на надзвичайні ситуації на морі, включаючи виявлення наркотиків та терористичних загроз.

Протидія тероризму, контрабанді та незаконному обігу наркотичних речовин на морі є багатогранним завданням, що потребує комплексного підходу, скоординованих дій державних органів та ефективного застосування сучасних технологій і міжнародних механізмів. Законодавство України створює необхідні умови для протидії цим загрозам, забезпечуючи ефективність роботи силових структур і правоохоронних органів у захисті національної безпеки.

Отже, можна зазначити, що протидія тероризму, контрабанді та незаконному обігу наркотичних речовин на морі є важливим завданням

для забезпечення національної безпеки України. В умовах війни та зростаючої загрози міжнародних злочинних угруповань необхідно вжити комплексних заходів для ефективної протидії цим загрозам. Законодавство України забезпечує основу для проведення оперативних дій, координації між державними органами та міжнародними партнерами, а також використання сучасних технологій для виявлення порушень на морі. Ці заходи спрямовані на збереження громадської безпеки, протидію організованій злочинності та забезпечення безперешкодного функціонування морських перевезень в умовах глобальних загроз.

Література:

1. Кримінальний Кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Про боротьбу з тероризмом: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 25, ст.180 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. зі змінами і доповненнями. Відомості Верховної Ради України. 2003 № 25. ст. 180 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-III <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
5. Про боротьбу з контрабандою і порушенням митних правил, координацію діяльності у цій сфері (Рішення введено в дію Указом Президента № 1030/2008 (1030/2008) від 12.11.2008) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0033525-08#Text>
6. Александрова О. Р., Коломієць Ю. М., Карапет'янц С. І. Запобігання та протидія контрабанди наркотичних засобів та тероризму на морі. 2021р. 76-82 с.
7. Поляков Є.В. Організація та тактика виявлення оперативними підрозділами НПУ злочинів пов'язаних з терористичною діяльністю. Міжнародна наукова конференція «Морська безпека Балто-Чорноморського регіону: виклики та загрози». м. Одеса, 23.12.2022 р.
8. Стукаліна О. В. Терористичні акти на морі як загроза міжнародній безпеці. 2021р. 43-48с.
9. Боротьба з тероризмом, контрабандою та незаконним обігом наркотиків на морі